

Political Mediation versus Public Mediation: Defining the Subject Fields of Mediation Practices in Politics

UDC: 32:005.574+327.58-042.3(0)

DOI: <https://doi.org/10.15421/172618>**Prymakov Kamil**Ph.D., Assoc. Prof., <https://orcid.org/0000-0002-6143-8474>, primakov_k@ukr.net*Oles Honchar Dnipro National University (Dnipro, Ukraine)*

Abstract.

Relevance. In a modern democratic society, mediation as a mediation procedure that involves the participation of a third party (mediator) in order to optimize the process of finding a mutually acceptable solution is becoming important both for the development of effective policy and for its successful implementation. Various speech constructions are used to denote mediation practices in politics, therefore, in order to avoid conceptual confusion, it is important to demarcate the subject fields of these types of mediation.

The purpose of the study is to distinguish between the subject fields of political and public mediation as types of mediation practices in politics.

Results. The article analyzes two main speech constructions that reproduce key aspects of political sphere – politics and policy (public policy). Accordingly, political mediation is related to the sphere of politics and is considered by the author as a voluntary process in which the mediator, as an impartial person, helps to establish political communication and promotes reconciliation between the parties to a conflict situation, and public mediation is related to the sphere of policy (public policy) and is considered by the author as a structured process that facilitates negotiations and the adoption of public-administrative decisions and is aimed at resolving conflicts arising from different interests in the public sphere, promoting joint decisions, prioritizing the well-being of the community and society as a whole.

Conclusions. The author proves that political and public mediation can be presented as multi-level mediation practices in the political sphere – political mediation is presented at the horizontal level (between direct political subjects), and public mediation is presented at the vertical level (between direct political subjects and representatives of civil society).

Keywords: mediation practices in the political sphere, political mediation, publicity, public policy, public mediation, public participation, political communication, political trust

Політична медіація versus публічна медіація: розмежування предметних полів посередницьких практик у політиці

Примаков Каміль*Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Дніпро, Україна)*

Анотація.

Актуальність. У сучасному демократичному суспільстві медіація як посередницька процедура, що передбачає участь третьої сторони (посередника) з метою оптимізації процесу пошуку взаємоприйнятного рішення, набуває важливого значення як для вироблення ефективної політики, так і для успішної її реалізації. Для позначення посередницьких практик у політиці використовуються різноманітні мовленнєві конструкції, тому аби уникнути концептуальної плутанини важливо провести демаркацію предметних полів цих різновидів медіації.

Метою дослідження є здійснення розмежування предметних полів політичної і публічної медіації як різновидів посередницьких практик у політиці.

Результати. У статті аналізуються дві основні мовленнєві конструкції, які відтворюють ключові аспекти політики – politics і policy (public policy). Відповідно, політична медіація пов'язана зі сферою politics і розглядається автором як добровільний процес, у якому посередник як неупереджена особа допомагає налагодити політичну комунікацію та сприяє примиренню між сторонами конфліктної ситуації, а публічна медіація пов'язана зі сферою policy (public policy) і розглядається автором як структурований процес, який сприяє переговорам та ухваленню публічно-управлінських рішень і який спрямований на вирішення конфліктів, що виникають через різні інтереси в публічній сфері, сприяючи спільним рішенням, надаючи пріоритет добробуту громади, суспільства в цілому.

Висновки. Автором доведено, що політичну і публічну медіацію можна представити як різнорівневі посередницькі практики у політичній сфері – політична медіація представлена на горизонтальному рівні (між безпосередніми політичними суб'єктами), а публічна медіація – на вертикальному рівні (між безпосередніми політичними суб'єктами і представниками громадянського суспільства).

Ключові слова: посередницькі практики у політичній сфері, політична медіація, публічність, публічна політика, публічна медіація, громадська участь, політична комунікація, політична довіра

Вступ.

Актуальність. Організація посередництва є важливим завданням учасників політичного процесу. Медіація є особливим видом взаємодії між ворогуючими сторонами, що спрямована на врегулювання конфліктів або налагодження співпраці та передбачає ухвалення рішень, які мають принципове значення для владнання конфліктних ситуацій. Посередництво в політиці вирізняються чітко вираженою процесуальною складовою, має визначені правила, порядок обговорення та протокол, якого змушені дотримуватись усі сторони конфлікту. Водночас, на відміну від інших видів комунікації, медіації властива наявність спільної для її учасників проблеми, а також пошук оптимального шляху її розв'язання.

У цілому медіація є процесом, у якому «третя сторона» (посередник) допомагає сторонам конфліктної ситуації провести перемовини, спрямовані на досягнення взаємоприйнятного рішення. Це спеціально організована форма спілкування двох конфліктуючих сторін, що здійснюється за допомогою третьої, нейтральної сторони (посередника) з метою опосередкованого управління процесом розв'язання конфлікту згідно з правилами діалогу. Тобто медіація як посередницька процедура передбачає участь третьої сторони (посередника) з метою оптимізації процесу пошуку взаємоприйнятного рішення.

Для позначення посередницьких практик у політиці використовуються різноманітні мовленнєві конструкції, найбільш поширеними з яких є політична медіація і публічна медіація. Аби уникнути концептуальної плутанини важливо провести демаркацію предметних полів політичної і публічної медіації як найбільш поширених різновидів посередницьких практик у політиці.

Метою дослідження є здійснення розмежування предметних полів політичної і публічної медіації як різновидів посередницьких практик у політиці.

Аналіз попередніх публікацій. Проблеми медіації у сфері політики досліджувалися такими авторами, як Г. Беллман (Bellman, & Podziba, 2012), В. Даценко (Likarchuk et al., 2022), М. Зекка (Piumatti et al., 2017), Д. Есліджер (Piumatti et al., 2017), Е. Кандел (Kandell, 2015), Т. Киселова (Kyselova, 2017), О. Коваль (Likarchuk et al., 2022), І. Костиря (Likarchuk et al., 2022), В. Кривошеїн (Likarchuk et al., 2022), С. Лі (Lee, 2025), Д. Лікарчук (Likarchuk et al., 2022), Д. Магістро (Piumatti et al., 2017), Ч. Парк (Park, 2019), С. Подзіба (Bellman, & Podziba, 2012), Г. Пьюматті (Piumatti et al., 2017) та ін. Проблеми розмежування аспектів тлумачення політики досліджували О. Гомоляко (Пухкал, & Гомоляко, 2017), О. Дем'янчук (2000), Д. Жовнерик (2010), О. Кілієвич (2002), Т. Малоголова (2019), Е. Мое (Мое, 2009), Г. Постригань (Філіпчук, & Постригань, 2021), О. Пухкал (Пухкал, &

Гомоляко, 2017), І. Рейтерович (Телешун та ін., 2012), О. Рибачук (2018), С. Ситник (Телешун та ін., 2012), С. Телешун (Телешун та ін., 2012), В. Тертичка (2000), В. Філіпчук (Філіпчук, & Постригань, 2021) та ін.

Результати дослідження.

В англomовній традиції для позначення сфери політики використовують принаймні чотири мовленнєві конструкції, які відтворюють певні аспекти політики – *polity, politics, policy, public policy*. Не вдаючись до деталізації, коротко зазначимо, що в аспекті *polity* політика виступає як система політичного порядку, політичний устрій, тобто інституційна будова політики, політична система; в аспекті *politics* політика розглядається як політичний процес, боротьба за доступ до влади, завоювання урядових функцій у державі; в аспекті *policy* політика постає як план дій, політичний курс, сукупність політичних цілей та програм діяльності публічної влади; в аспекті *public policy* політика являє собою сферу політичного управління, яка контролюється громадськістю.

Від іменника *politics* утворюється прикметник *political* (Кілієвич, 2002, с. 54), а від іменника *policy* утворюється прикметник *public*, який можна перекласти українською і як «публічний», і як «державний», і як «суспільний», і як «громадський» (Кілієвич, 2002, с. 54-55). Відповідно, в контексті посередницьких практик в політиці можна чітко співвіднести політичну медіацію зі сферою *politics*, а публічну медіацію – зі сферою *policy*.

Виходячи із вищенаведеного політична медіація безпосередньо пов'язана зі сферою *politics*, завданням якої є створення механізмів виявлення і забезпечення суспільного інтересу.

У цьому контексті політична медіація розглядається як добровільний процес, у якому неупереджена особа (медіатор/посередник) допомагає налагодити політичну комунікацію та сприяє примиренню між сторонами конфліктної ситуації, що врешті решт дозволить їм досягти взаємоприйнятої згоди. У політиці медіатор є нейтральною, неупередженою особою, яка допомагає сторонам політичного конфлікту якнайкраще провести процес переговорів та знайти таке рішення, яке задовольнить б інтереси обох сторін. По суті, медіатор у політиці діє як каталізатор між сторонами політичного конфлікту, одночасно модеруючи та керуючи переговорним процесом, щоб уникнути конфронтації (ескалації) конфлікту; він намагається зрозуміти, що саме сторонам політичного конфлікту заважає дійти згоди та має допомогти побачити цей конфлікт як спільну проблему, а не як конфлікт протилежних сторін (позиційний конфлікт). Тобто сторонами політичного конфлікту, до розв'язання якого залучають медіатора / посередника, виступають безпосередні політичні суб'єкти (актори), які мають власні політичні інтереси, цілі, програми (держави,

політичні інститути – президент (глава держави), уряд, парламент, політичні партії тощо).

Складнішим виявляється виділення предметного поля публічної медіації, адже прикметник *public* пов'язаний і зі сферою *polisy*, і зі сферою *public polisy*, і виводить обговорення проблеми на феномен публічності. Публічність (від грец. *publica* – народ) передбачає громадський, а не приватний характер політики, тобто віднесення до політики сфери пріоритетів і інтересів окремих соціальних груп, а в деяких випадках і практично всього суспільства; відкритість політики, тобто доступність всієї інформації, що не містить державну таємницю, для всіх громадян; участь представників громадян і структур громадянського суспільства в процесі управління соціальною системою суспільства (Рибачук, 2018, с. 129).

У цілому феномен публічності передбачає здійснення різних видів діяльності для досягнення суспільних цілей, в основі яких лежать інтереси суспільства. Ці інтереси відображають базові потреби людей і багато в чому обумовлюються необхідністю соціального розвитку. Отже, в контексті політичної діяльності публічність має місце тоді, коли вона спрямована на досягнення суспільних цілей та забезпечення суспільних інтересів (Телешун, Ситник & Рейтерович, 2012, с. 193).

Варто відзначити, що публічність є основою публічної сфери, яка є ключовим чинником для формування політики на засадах демократії. Як зауважує Еспен Мое, саме публічна сфера, а не громадянське суспільство відіграла вирішальну роль у стабільності розвитку та процвітанні західних країн. Отже, сформованість громадянського суспільства ще не означає обов'язкове формування публічної сфери. Просування інтересів самоорганізованих автономних груп, які й представляють громадянське суспільство, є необхідною, але не достатньою умовою формування публічної сфери. Вона формується тоді, коли створюються умови публічного дискурсу (Мое, 2009, с. 11-12).

Подолання конфліктів, що виникають у публічній сфері, є вкрай непростим завданням та вимагає рішучих і часом нестандартних технологій. Саме тому переважна більшість органів влади повинні використовувати технології медіації для вирішення розбіжностей в публічному дискурсі. Тим самим застосування інструменту медіації сприяє кращому впливу на сторони конфлікту шляхом зосередження уваги на суспільно значущих інтересах, оскільки медіація має на меті пошук доступних і реалістичних рішень для сторін конфлікту в законодавчих рамках, не нав'язуючи рішення один одному. Тобто в публічній медіації однією із сторін конфлікту, для розв'язання якого залучається медіатор (посередник), виступає з одного боку суб'єкт (-и) публічної сфери (громадяни, представники окремих соціальних груп,

суспільства в цілому), а з іншого – політичний (-і) суб'єкт (-и) (актор (-и)). Якщо в якості політичного (-их) суб'єкта (-ів) (актора (-ів)) виступають носії владних повноважень (органи державної влади та місцевого самоврядування), то публічна медіація відноситься до сфери публічної політики і тоді вона значною мірою перетинається з предметним полем політичної медіації.

У зв'язку з цим варто звернути увагу на змістовне наповнення концепту «політика» в аспекті *public polisy*. Термін «*public polisy*» можна перекласти українською як «державна політика», «публічна політика», «суспільна політика», «громадська політика», «національна політика» (Дем'янчук, 2000). На думку Дмитра Жовнерика (2010, с. 117), завданням публічної політики є досягнення консенсусу, тобто суспільної згоди з окреслених усіма учасниками політики проблем. Відповідно, політика може вважатися публічною, якщо вона є прозорою, ефективною, а також націленою на вирішення проблем населення і користується його довірою, в результаті чого сама публічна політика виявляється тісно пов'язаною з поняттям суспільної участі в ухваленні владних рішень і є способом і результатом суспільної участі в процесі ухвалення життєво важливих для суспільства рішень. Тобто в обговоренні суспільних проблем об'єднуються як владні структури, так і громадські об'єднання, як населення, так і бізнес, як органи місцевого самоврядування, так і ініціативні громадяни.

На думку Джеймса Андерсона, публічна політика, по-перше, завжди пов'язана з цільовими або зорієнтованими на досягнення мети діями; по-друге, складається з певних цільових дій, прийнятих урядовими чиновниками протягом певного періоду часу, а не з дискретних рішень; по-третє, виникає завжди у відповідь на політичні запити (Пухкал & Гомоляко, 2017, с. 111). Відповідно публічна політика зорієнтована на результат і в цьому виявляється її інструментальний характер.

Важливою ознакою, яка розрізняє публічну політику (у її виробленні бере активну участь громадськість) та державну політику (у її виробленні участь громадськості декларативна або взагалі елімінується), є механізм формування. Наприклад, у публічній політиці такий механізм забезпечує можливість представлення та узгодження позицій зацікавлених сторін у прийнятті політичного чи політико-управлінського рішення.

У цілому, механізм ухвалення рішень та програм містить такі параметри:

- спосіб, у який актуалізується проблема і набуває статусу суспільно значимої;
- наскільки зацікавлені сторони мають можливість користуватися каналами доступу до ухвалення рішень і взагалі чи існують ці канали;
- чи наявні зворотні зв'язки між суб'єктом і об'єктом ухвалення рішень тощо.

У демократичних суспільствах механізм формування державної та публічної політики (за зазначеними вище параметрами) збігаються.

Варто відзначити також і ту обставину, що державна політика і публічна політика зазнають сьогодні суттєвих трансформацій під впливом нових структур суспільних взаємодій (мереж), глобалізації (глобальне управління), інформаційних технологій (електронне врядування). За цих обставин публічна сфера набуває значимості як платформа взаємодій та вироблення суспільних інтересів, формулювання суспільних цілей та завдань. Тому в сучасних умовах державна політика набуває ознак публічності в тому розумінні, що держава визнається актором, що діє та вибудовує свою політику і здійснює управління в публічній сфері (Пухкал & Гомоляко, 2017, с. 111).

Публічна політика інколи розглядається у категоріях діяльнісного підходу. Так, Тетяна Малооголова визначає публічну політику як діяльність, що характеризується системною взаємодією держави, приватного сектора, інститутів громадянського суспільства, різноманітних соціальних, професійних груп і верств, громадських об'єднань щодо реалізації особистих і суспільних інтересів, виробництва, розподілу і використання суспільних ресурсів і благ з урахуванням волевиявлення народу або населення певних територій. Таке розуміння публічної політики як концепту дозволяє не тільки описати, але й оцінювати ступінь її розвитку, ступінь залученості в процес підготовки та прийняття рішень тих чи інших її акторів (Малооголова, 2019, с. 205).

У такому розумінні поняття публічної політики виявляється тісно пов'язаним з поняттям громадської участі у прийнятті владних рішень, оскільки вона являє собою спосіб і результат громадської участі у процесі прийняття життєво важливих для суспільства рішень. Тобто сам процес становлення публічної політики виступає необхідною умовою становлення демократії участі. При цьому слід зазначити, що публічна політика існує лише за умови процесу різноманітних комунікацій суспільних груп щодо цілей і завдань державної влади та місцевого самоврядування. Тим самим простежується чіткий взаємозв'язок поняття публічної політики з поняттям деліберативної демократії, демократії обговорень (Малооголова, 2019, с. 205).

Відповідно, публічна політика, якщо її розглядати у значенні громадської політики, передбачає «включеність», безпосередню участь громадян у вирішенні значущих проблем, розробку і пропозицію громадськими структурами варіантів суспільного розвитку або, принаймні, їх легітимацію за допомогою публічного обговорення і санкціонування. У розрізі такого розуміння публічна політика стає можливою лише як симбіоз політичної дії, наукової рефлексії і акту мас-медійної комунікації, який здійснюється за допомогою «інтервенції» в сферу політики експертів,

аналітиків, фахівців з галузі соціальних наук, «інтелектуалів», публіцистів і журналістів.

Тобто публічна політика передбачає активне залучення експертного середовища для виявлення та аналізу суспільних проблем. Валерій Тертичко справедливо вважає, що завданням публічної політики є «своєчасне виявлення проблем розвитку суспільства, аналіз причин їх виникнення та шляхів розв'язання. У сфері державної політики приймаються рішення, спрямовані на розв'язання проблеми, створюється механізм реалізації цих рішень, розробляється відповідний інструментарій» (Тертичка, 2000, с. 84). По суті, публічна політика є системоутворюючим чинником владних відносин, що дозволяє владним структурам і населенню знаходити способи узгодження спільних інтересів і потреб, долати кризові ситуації і підтримувати цілісність політичної системи.

Отже, публічну політику можна визначати як політику, яка здійснюється спільно державою і суспільством. Це діяльність держави при активній визначальній участі суспільства в розробці, ухваленні і контролі реалізації політичних рішень. Тобто публічна політика є політикою держави, але прозорість, відвертість для суспільної дії і оцінки є її невід'ємним атрибутом. Саме суспільна участь є засобом легітимації рішень. У цьому випадку технічна ефективність політики і узгодження інтересів груп – це взаємопов'язані оцінки. При цьому державні органи виступають не тільки як центр, що реалізує рішення, але і як самостійні групи інтересів.

Таким чином, «публічна політика» передбачає узгодження суспільних інтересів, а не конкуренцію і боротьбу за владу, саме цим вона відрізняється від партійної політики, спрямованої на захоплення і утримання влади. Вона має на увазі плідну співпрацю представників уряду, місцевої влади, членів громадських організацій, експертів, незалежних дослідників, спрямоване на вирішення суспільно-значущих проблем (Філіпчук & Постригань, 2021, с. 15).

Враховуючи вищезазначені змістовні конотації публічної політики, можна визначити публічну mediaцію як спосіб розв'язання конфліктних ситуацій в публічній сфері, де сторонами виступають, з одного боку, безпосередні політичні суб'єкти (актори), які мають власні політичні інтереси, цілі, програми (держави, політичні інститути – президент (глава держави), уряд, парламент, політичні партії тощо), і, з іншого боку, громадянське суспільство, яке представлено окремими громадянами (як правило, лідерами громадської думки – моральні авторитети, науковці, громадські активісти, медійники тощо) та їх об'єднаннями (неурядові організації, експертні корпорації, профспілки тощо).

Отже, до ключових зацікавлених сторін у публічній mediaції зараховують:

- посередника, який сприяє діалогу та переговорам між сторонами;

- політиків, які представляють державні органи або структури, що відповідають за впровадження політики;

- групи інтересів, які представляють конкретні інтереси або групи;

- члени громади, які представляють постраждали громади або населення в цілому;

- експерти, які надають технічну експертизу та інформацію для обґрунтованого прийняття рішень.

Таке розуміння публічної медіації цілком узгоджується із західною традицією тлумачення публічно-політичних процесів. Так, Говард Беллман і Сюзан Подзіба визначають публічну медіацію як «метод для досягнення дієвих угод між широким колом зацікавлених сторін, які беруть участь як учасники переговорів, часто від імені виборців. Це створює форум для дорадчих переговорів між урядом, представницькими зацікавленими сторонами та широкою громадськістю» (Bellman & Podziba, 2012, с. 15). При цьому автори наголошують, що публічна медіація має сенс, коли конфліктуючі сторони взаємозалежні: вони прагнуть проактивно думати про майбутнє, запобігати подальшій ескалації конфлікту та мають щирі потреби дійти до згоди разом.

У цьому контексті одним із важливих напрямів публічної медіації є узгоджене нормотворення, за яким усі зацікавлені сторони беруть участь у створенні та розробці нормативних актів. Це може включати, наприклад, узгодження стратегії роботи у групі / групах, встановлення термінів для досягнення різних цілей, визначення механізмів для подолання часових обмежень або безвихідних ситуацій, а також визначення результату, який має бути досягнутий для завершення медіації (наприклад, остаточний документ або набір рекомендацій) (Kandell, 2015).

Публічна медіація – це структурований процес, який сприяє переговорам та ухваленню публічно-управлінських рішень і який спрямований на вирішення конфліктів, що виникають через різні інтереси в публічній сфері, сприяючи спільним рішенням, надаючи пріоритет добробуту громади, суспільства в цілому. Цей процес є особливим, оскільки він включає не лише окремих осіб, а й організації, державні установи та громадські групи, які працюють над досягненням спільної мети (Lee, 2025). Саме через публічну медіацію налагоджується діалог, комунікації між сторонами, що допомагає окреслити зони консенсусу та розбіжностей і зрештою може призвести до ефективного формування політики.

Публічна медіація має низку переваг і певні труднощі, які знижують її ефективність.

Виокремлюють такі переваги медіації в публічній політиці:

- покращена взаємодія із зацікавленими

сторонами: медіація сприяє створенню середовища для співпраці, заохочуючи активну участь різних зацікавлених сторін;

- посилення легітимності: медіація може підвищити легітимність політичних рішень, забезпечуючи, щоб усі сторони мали право голосу в процесі прийняття рішень;

- економія коштів: медіація може зменшити витрати, пов'язані з судовими процесами та іншими змагальними підходами;

- більш ефективні рішення: медіація може призвести до більш ефективних та сталих рішень, враховуючи точки зору та досвід різних зацікавлених сторін.

Публічна медіація набуває особливого значення у складних питаннях публічного управління, де необхідно узгодити різні точки зору та інтереси. Значення публічної медіації полягає в її здатності покращувати комунікацію та сприяти взаєморозумінню між сторонами конфлікту. Надаючи простір для діалогу, медіація заохочує прозорість та інклюзивність, які є життєво важливими для ефективної розробки публічної політики. Тут медіація дозволяє зацікавленим сторонам висловлювати свої занепокоєння та прагнення, що зрештою сприяє ухваленню більш обґрунтованих політичних рішень. У цьому контексті медіація служить не лише інструментом вирішення проблем, але й механізмом побудови довіри між залученими сторонами.

Однією з помітних переваг публічної медіації є її економічна ефективність. Традиційні судові процеси часто тягнуть за собою значні юридичні витрати, тоді як медіація зазвичай вимагає менше ресурсів, що робить її привабливішим варіантом для зацікавлених сторін, які прагнуть вирішити суперечки без надмірного фінансового навантаження. Прямі витрати, пов'язані з медіацією, такі як гонорари медіатора, витрати на місце проведення сесій, зазвичай значно нижчі, ніж судові витрати та гонорари адвокатів. Зрештою, економічна ефективність публічної медіації може призвести до більш ефективного використання ресурсів, дозволяючи урядам та організаціям розподіляти своє фінансування на вирішення основних питань, а не тривалих суперечок.

Крім того, медіація може спростити процес переговорів, скоротивши загальний час та пов'язані з ним витрати, що може бути особливо важливим у контексті державної політики, де своєчасне вирішення є надзвичайно важливим. Процеси медіації, як правило, швидші, ніж судові розгляди, що дозволяє сторонам досягати угод швидше. Таке швидке вирішення допомагає вирішувати нагальні питання державної політики без тривалих затримок, які можуть посилити напруженість та перешкоджати прогресу. Тобто і ефективність використання часу є однією із важливих переваг публічної медіації.

Крім того, медіація сприяє збереженню відносин між зацікавленими сторонами. На відміну від змагального судового процесу, спільний характер медіації заохочує конструктивний діалог, допомагаючи підтримувати професійні стосунки та взаємну повагу. Це особливо важливо у процесах розробки державної політики, де постійна співпраця між сторонами є важливою для впровадження успішних рішень.

Підтримка відносин може призвести до кількох вигідних результатів, зокрема:

- покращення каналів зв'язку для майбутніх переговорів;
- посилення довіри та взаємної поваги між зацікавленими сторонами;
- більший потенціал для спільних ініціатив щодо вирішення проблем.

Варто зазначити, що в процесах, що стосуються публічної політики, учасники часто представляють різні інтереси, що робить збереження відносин життєво важливим. Завдяки медіації конфліктуючі сторони разом працюють над розробкою взаємоприйнятних рішень. Зрештою, зобов'язання щодо побудови та підтримки відносин може підвищити ефективність переговорів та дозволити досягти більш стійких політичних результатів. Збереження цих відносин забезпечує продуктивну атмосферу, де сторони відчують себе здатними брати участь у змістовних дискусіях, що призводить до розробки кращої державної політики.

Сприяючи спільному діалогу між сторонами, медіація заохочує рішення, які враховують інтереси всіх зацікавлених сторін, що призводить до більш стійких результатів, підвищує потенціал для ефективного впровадження політики, створюючи середовище, де всі сторони відчують свою зацікавленість у вирішенні проблеми.

Разом з цим публічна медіація може стикається з деякими труднощами, які можуть перешкоджати її ефективності. До таких труднощів можна віднести:

- дисбаланс сил між сторонами, де сильніші структури можуть домінувати в переговорах, що призводить до результатів, які не відображають справедливих рішень. Така нерівність може створити атмосферу недовіри та небажання брати участь у процесі медіації;

- складність питань, що розглядаються. Публічна політика часто охоплює багатогранні проблеми, які можуть перевантажувати як медіаторів, так і учасників. Ця складність може призвести до непорозумінь та неправильного спілкування, що ще більше ускладнює процес медіації та перешкоджає конструктивному діалогу;

- неможливість досягнення консенсусу через різні інтереси та цілі зацікавлених сторін. Коли сторони надають пріоритет своїм індивідуальним порядкам денним над спільними цілями, процес медіації може зупинитися, перешкоджаючи розробці життєздатних публічно-управлінських рішень;

- відсутність обізнаності або знайомства з медіацією, що може відлякувати потенційних учасників. Ті, хто не знайомий з процесами медіації, можуть ставитися до них скептично, побоюючись, що це підірве формальні правові шляхи або що їхні проблеми не будуть належним чином розглянуті.

Висновки.

Отже, розрізняючи політичну і публічну медіацію, можна представити їх як різнорівневі посередницькі практики у політичній сфері – політична медіація представлена на горизонтальному рівні (між безпосередніми політичними суб'єктами (акторами)), а публічна медіація – на вертикальному рівні (між безпосередніми політичними суб'єктами (акторами) і представниками громадянського суспільства). І політична, і публічна медіація відіграє ключову роль у розробці державної політики, сприяючи спільному діалогу між різними зацікавленими сторонами. Медіація створює середовище, що сприяє відкритому спілкуванню, дозволяючи сторонам ефективно висловлювати свої інтереси та занепокоєння. Завдяки медіації можна дослідити суперечливі точки зору, щоб знайти спільну мову, тим самим сприяючи процесу переговорів. Медіація підвищує легітимність ініціатив публічної політики. Коли зацікавлені сторони активно беруть участь у процесі, їхнє почуття відповідальності та відданості результату зростає. Такий підхід мінімізує опір та сприяє більш плавному впровадженню політики, що зрештою призводить до більш сталої державної політики, яка відображає колективні інтереси громадян.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

- Дем'янчук, О.П. (2000). «Державна політика» та «публічна політика»: варіант перехідного періоду. *Наукові записки НАУКМА*, 18 (Політичні науки), 31-36.
- Жовнерик, Д. (2010). Визначення меж публічної політики в умовах діяльності державних інститутів України. *Наукові праці. Політологія*, 131 (118), 116-118.
- Кілісевич, О. (2002). Усталення термінології в галузі аналізу державної політики. *Актуальні проблеми державного управління*, 1, 52-61.
- Малоголова, Т. (2019). Публічна політика та публічна влада: концептуальні підходи до аналізу. *Геополітика України: історія і сучасність*, 1 (22), 203-225.
- Пухкал, О. Г., & Гомоляко, О. В. (2017). Публічна та державна політика: єдність та відмінності. *Інвестиції: практика та досвід*, 24, 106-112.
- Рибачук, О. М. (2018). Публічна політика як сфера реалізації сучасних соціально-комунікативних практик. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*, 3, 127-134.

- Телешун, С., Ситник, С., & Рейтерович, І. (2012). Публічна чи державна політика – вітчизняна дилема вибору. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*, 4, 185-196.
- Тертичка, В. (2000). Механізм формування і здійснення державної політики. *Вісник державної служби України*, 4, 83-89.
- Філіпчук, В. О., & Постригань, Г. Ф. (2021). Сучасні підходи до визначення публічної політики. *Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса. Серія: Політичні науки*, 13-18.
- Bellman, H. S., & Podziba, S. L. (2012). Public Policy Mediation. *Dispute resolution magazine*, Winter, 14-18.
- Kandell, E. (2015). Public Policy Mediation: Deliberating for Democracy. *Alternativeresolutions.net*. January 5. <https://www.alternativeresolutions.net/2015/01/05/public-policy-mediation/>.
- Kyselova, T. (2017). Meditation in Ukraine: Challenges of Peace and War. *Tulane Journal of International & Comparative Law*, 26 (1), 107-145.
- Lee, S. (2025). The Role of Mediation in Public Policy: How mediation can be used to inform and shape public policy decisions. *Numberanalytics.com*, May 25. <https://www.numberanalytics.com/blog/the-role-of-mediation-in-public-policy>.
- Likarchuk, D., Kostyrya, I., Koval, O., Datsenko V., & Kryvoshein, V. (2022). Peculiarities of the use of political mediation in the Russian-Ukrainian war: principles of application and problems of solution. *Cuestiones Políticas*, 40 (75), 285-298.
- Moe, E. (2009). Institutions of Mass Deception: The Arrival of Mass Politics and the Perversion of the Public Sphere. *Journal of Policy Studies*, 32 (July), 1-14.
- Park, Ch. S. (2019). The mediating role of political talk and political efficacy in the effects of news use on expressive and collective participation. *Communication and the Public*, 4(1), 35-52.
- Piumatti, G., Magistro, D., Zecca, M., & Eslinger, D. (2017). The mediation effect of political interest on the connection between social trust and wellbeing among older adults. *Ageing and Society*, 38(11), 2376-2395.

REFERENCES

- Bellman, H. S., & Podziba, S. L. (2012). Public Policy Mediation. *Dispute resolution magazine*, Winter, 14-18.
- Demianchuk, O. P. (2000). «Derzhavna polityka» ta «publichna polityka»: variant perekhidnoho periodu ("State policy" and "public policy": a transitional option). *Naukovi zapysky NaUKMA*, 18 (Politychni nauky), 31-36.
- Filipchuk, V. O., & Postryhan, H. F. (2021). Suchasni pidkhody do vyznachennia publichnoi polityky (Modern approaches to defining public policy). *Visnyk Donetskoho natsionalnoho universytetu imeni Vasylia Stusa. Seriya: Politychni nauky*, 13-18.
- Kandell, E. (2015). Public Policy Mediation: Deliberating for Democracy. *Alternativeresolutions.net*. January 5. <https://www.alternativeresolutions.net/2015/01/05/public-policy-mediation/>.
- Kiliievych, O. (2002). Ustalennia terminolohii v haluzi analizu derzhavnoi polityky (Establishing terminology in the field of public policy analysis). *Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia*, 1, 52-61.
- Kyselova, T. (2017). Meditation in Ukraine: Challenges of Peace and War. *Tulane Journal of International & Comparative Law*, 26(1), 107-145.
- Lee, S. (2025). The Role of Mediation in Public Policy: How mediation can be used to inform and shape public policy decisions. *Numberanalytics.com*, May 25. <https://www.numberanalytics.com/blog/the-role-of-mediation-in-public-policy>.
- Likarchuk, D., Kostyrya, I., Koval, O., Datsenko, V., & Kryvoshein, V. (2022). Peculiarities of the use of political mediation in the Russian-Ukrainian war: principles of application and problems of solution. *Cuestiones Políticas*, 40(75), 285-298.
- Maloholova, T. (2019). Publichna polityka ta publichna vlada: kontseptualni pidkhody do analizu (Public policy and public authority: conceptual approaches to analysis). *Heopolityka Ukrainy: istoriia i suchasnist*, 1(22), 203-225.
- Moe, E. (2009). Institutions of Mass Deception: The Arrival of Mass Politics and the Perversion of the Public Sphere. *Journal of Policy Studies*, 32(July), 1-14.
- Park, Ch. S. (2019). The mediating role of political talk and political efficacy in the effects of news use on expressive and collective participation. *Communication and the Public*, 4(1), 35-52.
- Piumatti, G., Magistro, D., Zecca, M., & Eslinger, D. (2017). The mediation effect of political interest on the connection between social trust and wellbeing among older adults. *Ageing and Society*, 38(11), 2376-2395.
- Pukhkal, O. H., & Homoliako, O. V. (2017). Publichna ta derzhavna polityka: yednist ta vidminnosti (Public and state policy: unity and differences). *Investysii: praktyka ta dosvid*, 24, 106-112.
- Rybachuk, O. M. (2018). Publichna polityka yak sfera realizatsii suchasnykh sotsialno-komunikatyvnykh praktyk (Public policy as a sphere of implementation of modern socio-communicative practices). *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informolohiia*, 3, 127-134.
- Teleshun, S., Sytnyk, S., & Reiterovych, I. (2012). Publichna chy derzhavna polityka – vitchyzniana dylema vyboru (Public or state policy – a domestic dilemma of choice). *Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezidentovi Ukrainy*, 4, 185-196.
- Tertychka, V. (2000). Mekhanizm formuvannia i zdiisnennia derzhavnoi polityky (Mechanism for forming and implementing state policy). *Visnyk derzhavnoi sluzhby Ukrainy*, 4, 83-89.
- Zhovneryk, D. (2010). Vyznachennia mezh publichnoi polityky v umovakh diialnosti derzhavnykh institutiv Ukrainy (Defining the boundaries of public policy in the context of the activities of state institutions in Ukraine). *Naukovi pratsi. Politolohiia*, 131(118), 116-118.